

Kuş Gribinden Korunmak İçin Neler Yapılmalıdır?

Kanatlı hayvan yetiştirilen kumeslerde çalışanlar eldiven, maske, gzlk takarak ve koruyucu elbise giyerek çalışmalıdır.

Bařta kanatlı yetiştiriciliğinde çalışanlar olmak üzere, herkes ferd hijyen kurallarına uymalı, eller sık sık bol su ve sabunla iyice yıkanmalıdır.

Kanatlı hayvan etleri ve yumurtaları, iyice pişirildikten sonra tüketilmelidir.

Kuş gribinden ölen veya kuş gribi şüphesiyle itlaf edilen hayvanların gerek itlafı sırasında gerekse bunların bertaraf edilmeleri esnasında gerekli koruyucu önlemler (maske, eldiven, elbise, gzlk) alınmalıdır.

Hasta veya ölmüş hayvanlarla temastan kaçınılmalıdır.

Kanatlı hayvanların salya, burun akıntısı, boğaz akıntısı, dışkısı gibi materyallerine veya bu materyallerle kirlenen yüzeylere temas edilmemelidir.

Ölen kanatlı hayvanlar yakılarak veya derince açılan çukurlara gmlp üzerlerine sönmemiş kireç dökülmek suretiyle bertaraf edilmelidir.

Hastalığın grldğ yere seyahat edilmesi halinde, kanatlı hayvan çiftliklerinden ve pazarlarından uzak durulmalıdır.

Kuş gribi olduğu veya kuş gribinden ldė doğrulanmış hayvanlarla, koruyucu nlem almadan temas eden kişiler, hekim önerisiyle, oseltamivir adlı ilc günde 1 defa 75 miligram miktarında 7 gün süreyle almalıdırlar.

8 SORUDA KUŞ GRİBİ

1- Kuş gribi nedir?

İnsan ve diğer canlı türleri gibi kanatlı hayvanlar da kimi zaman gribe yakalanabiliyor. Kuşlarda görülen gribin 15 ayrı çeşidi var.

En bulaşıcı kuş gribi virüsleri H5 ve H7 diye kodlanan türdeki virüsler. Kuşlarda genellikle ölüme neden oluyorlar.

Alarma yol açan ve Türkiye'de de tespit edilmiş olan ölümcül kuş gribi virüsü H5N1 ailesinden gelen virüs.

Bu virüsün insanlara da sıçrayabildiğine tanık olundu.

Ancak H5N1 tipi virüs ailesi de kendi içinde farklılıklar gösteriyor. Salgından etkilenen ülkelerde H5N1 tipi virüsler arasında az da olsa farklılıklar gözlenebiliyor.

Göçmen kuşlar -özellikle de yaban ördekleri- virüsün doğal taşıyıcıları. Fakat yaban ördeklerinin kuş gribinden etkilenmesi olasılığı az.

Kuş gribi virüsü en çok kümes hayvanlarını etkiliyor.

Türkiye'de virüsün H5N1 tipine rastlanması, Pakistan'daki kümes hayvanlarında saptanan H7 ve H9 türü kuş gibi virüslerinden çok daha fazla endişe yarattı çünkü Pakistan'da görülen kuş gribinin insanlara da bulaşmış olduğu hiçbir vakaya rastlanmadı.

2- Kuş gribinin yayılımını engellemek mümkün mü?

Avrupa ülkeleri, Türkiye'ye dek gelen H5N1 virüsünün batıya doğru yayılmasından korkuyor.

Göçmen kuşlarla taşındığı için virüs sınır tanımadan ilerleyebiliyor.

Fakat uzmanlar, kümeslerde alınabilecek önlemler olduğunu vurguluyor. Yaban kuşlarının kümes hayvanlarının bulunduğu yerlere girmesi engelleniyor.

Buna ek olarak göçmen kuşların uçuş güzergahları bilindiğinden bu yol üstünde tavukçulukla uğraşanların daha dikkatli olması sağlanabiliyor.

Örneğin bazı ülkeler tavuk üreticilerinden hayvanlarını dışarıya çıkarmamalarını istiyor.

3- İnsanlar kuş gribine nasıl yakalanıyor?

Kuş gribi, 1997 yılında Hong Kong'ta hastalanan bir insana dek sadece kanatlı hayvanları etkiliyor sanılıyordu.

Virüs, kuş gribinden hastalanmış canlı hayvanlarla yakın temas halindeki insanlara bulaştı.

Kuşların ve kanatlı hayvanların dışkısında H5N1 virüsü olabiliyor.

Kuruyan dışkının toz halinde havaya karışması ardından insan bünyesine solunum yollarından giriyor.

Semptomları, diğer grip türleriyle aynı: ateş, halsizlik, boğaz ağrısı ve öksürük.

Vietnam'da kuş gribine yakalanmış bir insan üzerindeki araştırmalarda virüsün sadece akciğerleri etkilemekle kalmadığı ve vücudun bütün organlarına yayılabildiği görüldü.

Bilimadamlarını kaygılandıran bu gözlem, belki bugüne değin Uzak Doğu'da başka bir nedene bağlanan çok sayıda hastalığın -ve ölüm vakasının- aslında kuş gribi virüsünden kaynaklanmış olabileceğine işaret ediyor.

4- Kaç insan hasta oldu?

30 Aralık 2005 tarihi itibariyle Endonezya, Vietnam, Tayland ve Kamboçya'da 142 kişinin kuş gribi virüsüne yakalandığı teyit edildi. Bu kişilerden 74'ü -hemen hemen yarısı- öldü.

H5N1'e yakalanan insanlar arasındaki ölüm oranı, uzmanlarca yüksek bir oran olarak değerlendiriliyor.

Yaklaşık 3 yıl önce ortaya çıkan ve dünya çapında en az 8.400 kişinin yakalandığı düşünülen solunum yolları virüsü Sars, bu vakalardan 800'ünde ölüme yol açmıştı.

5- Kuş gribi insandan insana geçebilir mi?

Virüsün buna yetkin olduğu işaretleri alındı fakat henüz korkulan türden büyük bir salgına yol açabilecek düzeyde mutasyon örneğine rastlanmadı.

Tayland'da kuş gribinden hasta bir kızın virüsü annesine de bulaştırdığı olası görülüyor. Her ikisinin de ölümüne yol açan kuş gribi virüsü, aynı ailede kızın teyzesinde de tespit edildi ama hastalanan teyze, hayatta kaldı.

İngiliz uzman Profesör John Oxford, Tayland'daki bu vakanın virüsün insandan insana geçebildiğine işaret ettiğini ve ufak gruplar içinde başka benzer vakalara da rastlanabileceğini söylüyor.

Tayland'daki vaka, kuş gribinin insandan insana geçtiği şüphelerini uyandıran tek vaka değil.

2004 yılında Vietnam'da, ağabeyleri ne olduğu anlaşılamayan bir solunum hastalığından ölen iki kız kardeş de kısa süre sonra öldü. Bu vakaların da kuş gribi olabileceği düşünülüyor.

Hong Kong'ta 1997 yılında görülen vakada bir doktorun H5N1 virüsünü muhtemelen bir hastasından kapmış olduğu düşünülse de, kesinleştiği kanıtlanmadı.

6- İnsandan insana geçen büyük bir grip salgını mümkün mü?

Uzmanlar bunun mümkün olabileceğinden endişe duyuyor.

Fakat Tayland'daki vakada virüsün sadece aile yakınları arasında yayıldığı görüldü, daha geniş bir alana sıçramadı.

Virüsün bugüne değin normal insan gribiyle karıştığı bir vakaya rastlanmadı.

Bilimadamlarının en büyük korkusu, bu olasılık. Normal gribe yakalanmış bir insanın, kuş gribi virüsünü de kapması durumunda, iki virüs türünün genleri birbirine karışabilir.

'Çift enfeksiyon' ne kadar sık yaşanırorsa ortaya yeni, bulaşıcı ve öldürücü bir virüs türünün çıkması olasılığı da o kadar artıyor.

Uzmanlar, milyonlarca kişinin öldüğü 1918 yılındaki grip salgını sırasında, kuş gribi virüsünün yukarıdakine benzer bir senaryodan geçmiş olabileceğini düşünüyor.

Bu olasılığın günümüzde tekrar etmesinin dünya çapında 2 ila 50 milyon arasında kişiyi öldürebileceği tahmin ediliyor.

7- Bir aşı var mı?

Henüz kesin sonuç veren bir aşı yok. Fakat kuş gribinin H5N1 türüne koruma sağlayan aşı prototipleri -ön ürünleri- üretilmeye başlandı.

Antiviral ilaçlar da semptomları hafifleterek hastalığın bulaşıcılığını azalatabilir.

Özellikle hastalığın etkileri ile mücadelede kullanılan Tamiflu adlı ilaç pek çok ülke tarafından stoklanıyor.

8- Tavuk yiyebilir miyiz?

Ancak Dünya Sağlık Örgütü, işi şansa bırakmak istemeyenlerin etleri en az 70 derecede pişirmesini salık veriyor. Yumurtaların da iyice pişirilmesi öneriliyor.